

ГОНЧАР

УДК 336.025

Валерій Геннадійович
val_go@mail.uaОСНОВНІ ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ
РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИMAIN THREATS TO THE FINANCIAL SECURITY OF ENTERPRISES IN
CONDITIONS OF ECONOMY REFORMATION

Проведено аналіз основних показників фінансової безпеки підприємств України. Дана характеристика рівнів фінансової безпеки підприємства. Досліджено, що більше третини загального обсягу реалізованих послуг в Україні у 2014 році склали послуги транспорту, складського господарства, пошти та кур'єрської служби, послуги інформації та телекомунікацій, послуги щодо здійснення професійної, наукової та технічної діяльності, різні операції з нерухомим майном. Встановлено, що максимальний річний обсяг всієї реалізованої продукції усіх підприємств України за останні 5 років був зафіксований у 2012 році – 4 459,82 млрд. грн. Обсяг всієї реалізованої продукції, розрахований на одного зайнятого працівника за 2010–2013 роки і за прогнозами на 2014 рік має тенденцію до збільшення. Встановлено, що максимальний річний прибуток підприємств України (без урахування результатів діяльності банків і бюджетних установ) зафіксовано у 2011 році – 67,798 млрд. грн. Після 2011 року прибуток знижувався і в 2013–2014 роках зафіксовано фінансовий збиток підприємств України. У 2014 році збитковими виявилися 40,1 % промислових підприємств. Збитки великих і середніх підприємств за 2014 рік склали 408,169 млрд грн проти 38,289 млрд грн прибутку на рік раніше. Збиток по банківській системі України станом на 01.03.2015 року склав 74,5 млрд. гривень. За 2014 рік збиток банківської системи склав 53 млрд. грн., а за 2013 рік прибуток склав 1,4 млрд. грн.

Analysis of the basic indicators of financial security enterprises of Ukraine. The characteristic levels of financial security. It's revealed that more than a third of total sales of services in Ukraine in 2014 accounted for transportation services, warehousing, postal and courier services and telecommunications services for the implementation of professional, scientific and technical activities, various real estate transactions. It was established that the maximum annual amount of all sales of all enterprises in Ukraine in the last 5 years was recorded in 2012 – 4 459.82 billion UAN. The volume of all sales, calculated per employee by employee during 2010–2013 and projected for 2014 tends to increase. It was established that the maximum annual income tax Ukraine (excluding performance of banks and budget institutions) recorded in 2011 – 67.798 billion. UAN. After 2011 profit decreased in the 2013–2014 financial loss recorded Enterprises of Ukraine. The loss of the banking system of Ukraine as of 01.03.2015 totaled 74.5 billion UAN. In 2014, 40.1% turned out to be loss-making enterprises. Loss of large and medium enterprises in 2014 amounted to 408.169 billion UAH 38.289 billion against UAH profit a year earlier. According to the 2014 loss of the banking system amounted to 53 billion UAH., and in 2013 profit was 1.4 billion UAH.

Ключові слова: фінансова безпека підприємств, реалізація продукції, прибуток, збиток, фінансовий стан підприємства

Keywords: financial security, sales, profit, loss, financial condition

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Ведення господарської діяльності завжди пов'язане з фінансовими ризиками, а саме: неотримання вчасно коштів для фінансування інвестиційних проектів; зміна процентної ставки у невідгідному для підприємства напрямку; неспроможність вчасно повернути позикові кошти; знецінення коштів, вкладених в різні цінні папери або ризик їх непогашення емітентом; ризик зниження курсу акцій внаслідок проблем у фінансово-господарській діяльності; порушення розрахунково-платіжної дисципліни, кон'юнктурні коливання по збуту та постачанню, які викликають додаткові втрати фінансових ресурсів або недоотримання прибутку; ризик зміни валютного курсу у несприятливому для підприємства напрямку; витрачання коштів на обладнання, яке не надало очікуваного економічного ефекту; ризики, пов'язані

зі зміною купівельної спроможності грошей; податковий ризик, який дуже поширений і має істотний вплив на результати фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

МЕТА СТАТТІ

Обґрунтування основних загроз фінансовій безпеці підприємств України в сучасних умовах реформування економіки

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Дослідження окремих теоретичних аспектів у сфері фінансової безпеки держави та суб'єктів підприємництва проведені в роботах таких вчених, як: О.І. Барановський; А. Бланк; А.О. Єпіфанов; О.Б. Жихор, А.Ю. Олейнікова [1]; К.С. Горячева; Г.О. Портнова, В.М. Антоненко [2]; Т.О. Смірнова [3] та багато інших.

Л.В. Нечипорук при порівнянні підходів різних авторів до визначення фінансової безпеки держави, підкреслює, що фінансова безпека держави – важлива складова економічної безпеки держави, що базується на незалежності, ефективності і конкурентоспроможності фінансово-кредитної сфери. [4]

Болгар Т.М. підкреслює, що роль фінансової безпеки підприємства в антикризовому управлінні – це результат політики підприємства зі забезпечення належного рівня фінансової безпеки, який відображається кількісними та якісними детермінованими характеристиками фінансового стану, що забезпечує стабільну захищеність пріоритетних фінансових інтересів підприємства від ідентифікованих реальних і потенційних загроз зовнішнього і внутрішнього характеру. Попередити виникнення криз можна шляхом забезпечення належного рівня фінансової безпеки підприємства. [5]

Є.П. Картузов зазначає, що на рівень фінансової діяльності підприємства і, відповідно, на стан його фінансової безпеки впливають: внутрішні чинники – рівень операційного і стратегічного фінансового менеджменту; – зовнішні чинники: держава, ринок, конкуренція. [6]

Загарій В.П. розглядає наступні способи забезпечення фінансової безпеки підприємства: індивідуальний, професійний, державний та фінансовий. Автор виокремлює внутрішню складову фінансової безпеки окремої організації: фінансова загроза, яка може виникнути через чиюсь халатність, некомпетентність або просту випадковість; свідомі крадіжки, саботаж, хабарництво, розголошення комерційної таємниці, недобросовісні дії працівників та інші. [7]

С.В. Васильчик до найпоширеніших видів порушень в процесі індивідуального забезпечення фінансової безпеки підприємства відносить:

- афери з боку провідних спеціалістів (менеджерів і керівників середньої ланки, відповідальних за конкретний напрям бізнесу підприємства);
- отримання грошових коштів за певні несанкціоновані послуги (“відкат”), які призводять до втрат підприємства;
- фальсифікація сум “живих грошей” (готівки) у касі й сум на банківських рахунках, підrobка чеків підприємства;
- несанкціонований продаж і використання майна (власності) підприємства з корисливою метою;
- оплата роботи підставних фіктивних осіб;
- несанкціоновані операції із цінними паперами, матеріальними й нематеріальними активами підприємства;
- фальсифікація звітів про використання коштів, виділених на відрядження, “представницькі видатки”, на інші потреби підприємства. [8].

Автор виділяє чинники, які можуть вплинути на рівень фінансової безпеки підприємства, та які безпосередньо визначають індивідуальний спосіб її забезпечення: невідповідність кваліфікації співробітників до обійнятої посади; недостатня кваліфікація працівників; слабка організація системи управління персоналом; помилки у використанні трудових ресурсів організації; неякісні перевірки кандидатів

під час прийому на роботу; зовнішній тиск на співробітників та інше. [8]

Фінансовий спосіб забезпечення фінансової безпеки передбачає поділ сукупності фінансових ризиків за способом їх фінансування на ті, що підлягають обов'язковому страхуванню і ті, що не підлягають. До тих, що підлягають страхуванню належать страхування договорів поставок, несплати за виготовлену та реалізовану продукцію, неповернення кредитів, виконання зобов'язань по обслуговуванню облігацій, страхування інвестиційних ризиків, ризику засновника. Не підлягають обов'язковому страхуванню ризики, пов'язані зі зміною валютних курсів і ризики по придбанню і продажу цінних паперів. Для таких операцій в фінансовій діяльності підприємств передбачені нестрахові методи фінансування ризику (хеджування, опціони, ф'ючерси та інше).

Г.О. Портнова пропонує спочатку оцінити рейтинг кожного показника фінансової безпеки підприємства, а потім приводити загальну оцінку рівня безпеки (у балах), згідно якої визначаються добутки рейтингу кожного показника на його клас за формулою:

$$FS = \sum PRi \cdot Ci$$

де: FS – сума балів, які враховують значення і рейтинг відповідного показника фінансової безпеки підприємства;

PRi – рейтинг i -го показника (ваговий коефіцієнт), що приймає значення 1 або 2 в залежності від важливості конкретного показника для цілей оцінювання;

Ci – значення i -го показника фінансової безпеки підприємства. [2]

Загарій В. П. акцентує увагу на те, що саме системний аналіз фінансової безпеки дає можливість показати її багатогранність. Процес забезпечення фінансової безпеки на всіх рівнях сьогодні є якісною основою стратегічних перетворень в державі в цілому, що стає передумовою сталого фінансового розвитку України та її регіонів. [7]

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Головна мета фінансової безпеки підприємства полягає в тому, щоб гарантувати його стабільне та максимально ефективне функціонування тепер і високий потенціал розвитку в майбутньому. До основних функціональних цілей фінансової безпеки належать: забезпечення високої фінансової ефективності роботи; підтримка фінансової стійкості та незалежності підприємства; досягнення високої конкурентоздатності; забезпечення високої ліквідності активів; підтримка належного рівня ділової активності; забезпечення захисту інформаційного поля і комерційної таємниці; ефективна організація безпеки капіталу та майна підприємства, а також його комерційних інтересів.

Підприємство буде знаходитись у фінансовій безпеці, якщо його фінансово-економічні інтереси гармонізовані з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища – покупців, постачальників, інвесторів, конкурентів, держави і суспільства загалом.

Взаємозв'язки підприємства з суб'єктами зовнішнього середовища по виробництву і обмінних операціях наведені на рис. 1.

Рис. 1. Взаємозв'язки підприємства з суб'єктами зовнішнього середовища по виробництву і обмінних операціях

Предметом фінансового аналізу підприємства є його фінансові ресурси, їх формування та використання.

Фінансовий стан підприємства на конкретну звітну дату характеризує ступінь його забезпеченості необхідними фінансовими ресурсами для здійснення господарської діяльності, раціональність їх розміщення та ефективність використання. Аналіз фінансового стану підприємства починається із загальної його оцінки на звітну дату у порівнянні з базовим і минулим періодами за показниками, які характеризують: забезпеченість підприємства власним капіталом; раціональність розміщення власного капіталу; величину і частку робочого капіталу; ефективність використання власного капіталу, власного оборотного капіталу, сукупного капіталу та фондів віддачу активів підприємства.

Фінансовий стан підприємства характеризується системою показників та коефіцієнтів, які розраховуються із звітів компанії та іншої інформації. Фінансові коефіцієнти можна розділити на чотири групи: 1) показники, що характеризують ступінь використання позичкового капіталу; 2) показники ліквідності; 3) показники рентабельності (прибутковості); 4) показники ринкової вартості компанії.

Аналізу фінансового стану підлягають основні статті балансу та інші матеріали обліку та фінансової звітності. Вивчається раціональність формування й використання власних, запозичених та залучених коштів, відповідність сум власних оборотних коштів потребам у них, обсяг формування та виконання плану одержання прибутку.

Оцінюється стан розрахунків підприємства з бюджетом, банками, постачальниками, покупцями. Визначається економічний результат обігу оборотних коштів, співвимірюються витрати з прибутками, визначаються шляхи додаткового залучення

оборотних коштів з метою одержання додаткових прибутків.

Розрізняють два види аналізу фінансового стану: зовнішній і внутрішній. Різниця у змісті зовнішнього і внутрішнього аналізу пов'язана з різницею інформаційного забезпечення і завдань, що їх вирішують обидва ці види аналізу.

Особливостями зовнішнього фінансового аналізу є: орієнтація аналізу на публічну, зовнішню звітність підприємства; множинність об'єктів-користувачів; різноманітність цілей і інтересів суб'єктів аналізу; максимальна відкритість результатів аналізу для користувачів.

Основним змістом зовнішнього фінансового аналізу, який здійснюється партнерами підприємства, контрольними органами на основі даних публічної фінансової звітності, є: аналіз абсолютних показників прибутку; аналіз показників рентабельності; аналіз фінансового стану, фінансової стійкості, стабільності підприємства, його платоспроможності та ліквідності балансу; аналіз ефективності використання залученого капіталу; економічна діагностика фінансового стану підприємства.

На відміну від внутрішнього, відповідні складові зовнішнього аналізу більш формалізовані та менш деталізовані.

Основним змістом внутрішнього (традиційного) аналізу фінансового стану підприємства є: аналіз майна (капіталу) підприємства; аналіз фінансової стійкості та стабільності підприємства; оцінка ділової активності підприємства; аналіз динаміки прибутку та рентабельності підприємства і факторів, що на них впливають; аналіз кредитоспроможності підприємства; оцінка використання майна та вкладеного капіталу; аналіз власних фінансових ресурсів; аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства; аналіз самоокупності підприємства.

Аналіз фінансового стану підприємства здійснюється аналітиками підприємства і ґрунтується на широкій інформаційній базі, включаючи й оперативні дані. Традиційна практика аналізу фінансового стану підприємства опрацювала певні прийоми й методи його здійснення.

Можна назвати шість основних прийомів аналізу:

1) горизонтальний (часовий) аналіз – порівняння кожної позиції звітності з попереднім періодом;

2) вертикальний (структурний) аналіз – визначення структури фінансових показників з оцінку впливу різних факторів на кінцевий результат;

3) трендовий аналіз – порівняння кожної позиції звітності з рядом попередніх періодів та визначення тренду, тобто основної тенденції динаміки показників, очищеної від впливу індивідуальних особливостей окремих періодів (за допомогою тренду здійснюється екстраполяція найважливіших фінансових показників на перспективний період, тобто перспективний прогностичний аналіз фінансового стану);

4) аналіз відносних показників (коефіцієнтів) – розрахунок відношень між окремими позиціями звіту або позиціями різних форм звітності, визначення взаємозв'язків показників;

5) порівняльний аналіз – внутрішньогосподарський аналіз зведених показників звітності за окремими показниками самого підприємства та його дочірніх підприємств (філій), а також міжгосподарський аналіз показників даної фірми порівняно з показниками конкурентів або із середньо галузевими та середніми показниками;

6) факторний аналіз – визначення впливу окремих факторів (причин) на результативний показник детермінованих (розділених у часі) або стохастичних (що не мають певного порядку) прийомів дослідження. При цьому факторний аналіз може бути як прямим (власне аналіз), коли результативний показник розділяють на окремі складові, так і зворотним (синтез), коли його окремі елементи з'єднують у загальний результативний показник.

Для досягнення основної мети аналізу фінансового стану підприємства – об'єктивної його оцінки та виявлення на цій основі потенційних можливостей підвищення ефективності формування й використання фінансових ресурсів – можуть застосовуватися різні методи аналізу. Методи фінансового аналізу – це комплекс науково-

методичних інструментів та принципів дослідження фінансового стану підприємства.

Індикаторами фінансової безпеки підприємств, організацій установ можуть бути: мінімальний розмір статутного фонду; величина активів; обсяг продаж; оборотність активів; розмір інвестицій; коефіцієнт рентабельності капіталовкладень; строк окупності капітальних вкладень; рівень інновацій; показник достатності сукупного капіталу; частка запозиченого капіталу; прибутковість капіталу; прибутковість активів; відношення прибутку до середньрічного капіталу; достатність обігового капіталу; ліквідність (поточна – відношення зобов'язань до активів банку зі строком виконання до 1 місяця; короткострокова – від 1 до 3 місяців; загальна); величина ліквідного дефіциту; коефіцієнт миттєвої оцінки (різновид коефіцієнта ліквідності); платоспроможність; максимальний розмір ризику на одного позичальника; рівень оподаткування; період погашення дебіторської заборгованості; розмір позичкового відсотка; коефіцієнт покриття відсотка; періодичність погашення кредиторської заборгованості; сума кредитування дебетурою (незабезпеченим борговим зобов'язанням).

Індикаторами фінансової безпеки галузі можуть бути також: обсяг неплатежів підприємств галузі; частка простроченої заборгованості у загальному обсязі заборгованості підприємств галузі; питома вага збиткових підприємств у загальній кількості підприємств галузі; показники, що характеризують динаміку числа збиткових підприємств по галузі; рівень і динаміка величини збитків по галузі.

Таким чином, у ході аналізу фінансового стану підприємства та загрози його банкрутства можуть використовуватися найрізноманітніші прийоми, методи та моделі аналізу, їхня кількість та широта застосування залежать від конкретних цілей аналізу та визначаються його завданнями в кожному конкретному випадку.

Для підприємств можна виділити наступні види рівнів фінансової безпеки підприємства: підтримуючий; мінімальний; дуже низький; низький; середній; високий; дуже високий. Кількісна оцінка кожного виду рівнів фінансової безпеки підприємства і його характеристика з позиції збереження глобального інтересу підприємства – збереження ринкової позиції – наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Характеристика рівнів фінансової безпеки підприємства

1	2
Рівень фінансової безпеки підприємства	Характеристика стану підприємства на момент оцінки фінансової безпеки
Підтримуючий	Нестійкість фінансової безпеки. Підприємство знаходиться на межі фінансової безпеки, оскільки при незначному зменшенні прибутку може її втратити
Мінімальний	Підприємство знаходиться в фінансовій безпеці і здатне найближчі рік-два її підтримувати
Дуже низький	Обсяг інвестиційної підтримки умов, що забезпечують фінансову безпеку підприємств, дозволяє зберегти займаючу ринкову позицію в поточному періоді, ставить під загрозу її в найближчій перспективі.

Продовження табл. 1

1	2
Низький	Об'єм інвестиційної підтримки умов, що забезпечують фінансову безпеку підприємств, дозволяє зберегти займаючу ринкову позицію в поточному періоді і в найближчій (рік – два) перспективі
Середній	Об'єм інвестиційної підтримки умов, що забезпечують фінансову безпеку підприємств, дозволяє зберегти займаючу ринкову позицію в поточному періоді і в середній (два – чотири роки) перспективі, а також заложити фундамент формування конкурентних переваг
Високий	Інвестиційна підтримка умов, обумовлюючих фінансову безпеку підприємства, здійснюється з врахуванням основних потреб ринку, що дозволяє зберегти стратегічні позиції підприємства на ринку, мати суттєві конкурентні переваги
Дуже високий	Інвестиційна підтримка умов, обумовлюючих фінансову безпеку підприємства, здійснюється з врахуванням практично всіх потреб ринку, що дозволяє підприємству мати суттєві конкурентні переваги стратегічного характеру і стати лідером ринку (чи галузі)

За даними Державної служби статистики України за січень–грудень 2014 року обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг, у ринкових цінах збільшився на 7,1% порівняно з січнем–груднем 2013 р. та становив 316 млрд. грн.

У порівнянних цінах це збільшення склало 0,8%. У грудні 2014 р. обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг, становив 30,1 млрд. грн., що в порівнянних цінах становить 93,8% обсягу реалізованих послуг у грудні 2013 р.

Більше третини (36,8%) загального обсягу реалізованих послуг склали послуги транспорту, складського господарства, пошти та кур'єрської служби, 22,8% – послуги інформації та телекомунікацій, 13,5% – послуги щодо здійснення професійної, наукової та технічної діяльності, 9,9% – різні операції з нерухомим майном. [9]

Динаміка основних структурних показників діяльності суб'єктів господарювання України за 2010–2013 роки та попередні дані за 2014 рік наведені на рис. 2.

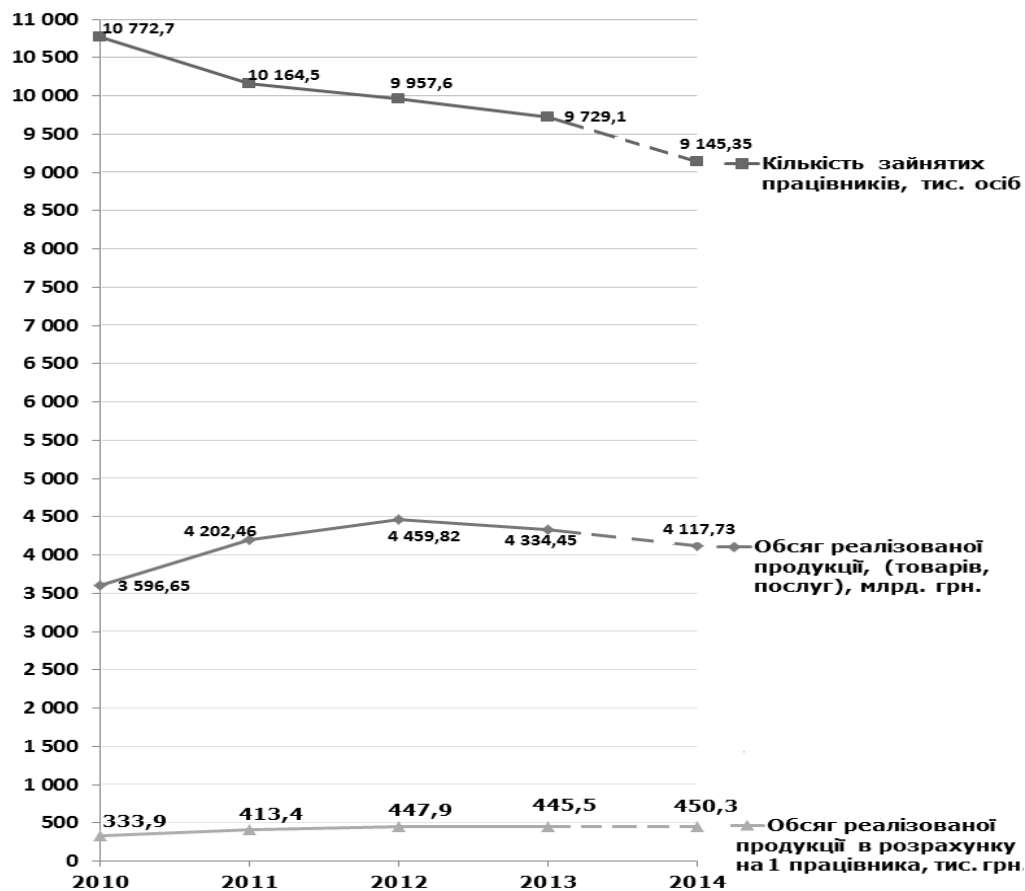

Рис. 2. Динаміка основних структурних показників діяльності суб'єктів господарювання України за 2010–2013 роки та попередні дані за 2014 р. [9]

Як видно із рис. 2, максимальний річний обсяг всієї реалізованої продукції усіх підприємств України за останні 5 років був зафіксований у 2012 році – 4 459,82 млрд. грн. У 2013–2014 роках зафіксовано скорочення обсягів реалізації продукції (товарів, послуг) на 3% та 5% відповідно.

Зафіксовано чіткий тренд зниження загальної річної кількості працівників, зайнятих на підприємствах України: від 10 772 700 осіб у 2010 році до 9 145 350 осіб у 2014 році.

Як видно із рис. 2, розрахований нами обсяг всієї реалізованої продукції на одного зайнятого працівника за 2010–2013 роки і за попередніми даними за 2014 рік має тенденцію до збільшення.

Ще одним із важливих фінансових індикаторів підприємства є показник отриманого прибутку. Фінансові результати промислових підприємств до оподаткування (чистий прибуток/збиток) за видами економічної діяльності за 2013 рік наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Чистий прибуток (збиток) підприємств за видами економічної діяльності у 2013 р., млн. грн. [9]

	Чистий прибуток (збиток)	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
Усього*	-22 839,7	65,0	179 259,6	35,0	202 099,3

*Дані наведено без урахування результатів діяльності банків і бюджетних установ

Таким чином, збиток підприємств України у 2013 році склав 22 мільярди 839 мільйонів 700 тисяч грн. Збитковим виявилось кожне третє підприємство (35%).

У 2014 році збитковими виявилися 40,1 % промислових підприємств. Збитки великих і середніх підприємств за 2014 рік склали 408,169 млрд грн проти 38,289 млрд грн прибутку на рік раніше.

Динаміка показника чистого прибутку (збитку) підприємств України (без діяльності банків і бюджетних установ) за видами економічної діяльності за 2010–2013 роки та станом на 01.09.2014 р. наведено на рис. 3.

Як видно із рис. 3, максимальний річний прибуток підприємств України (без урахування результатів діяльності банків і бюджетних установ) зафіксовано у 2011 році (67,798 млрд. грн.).

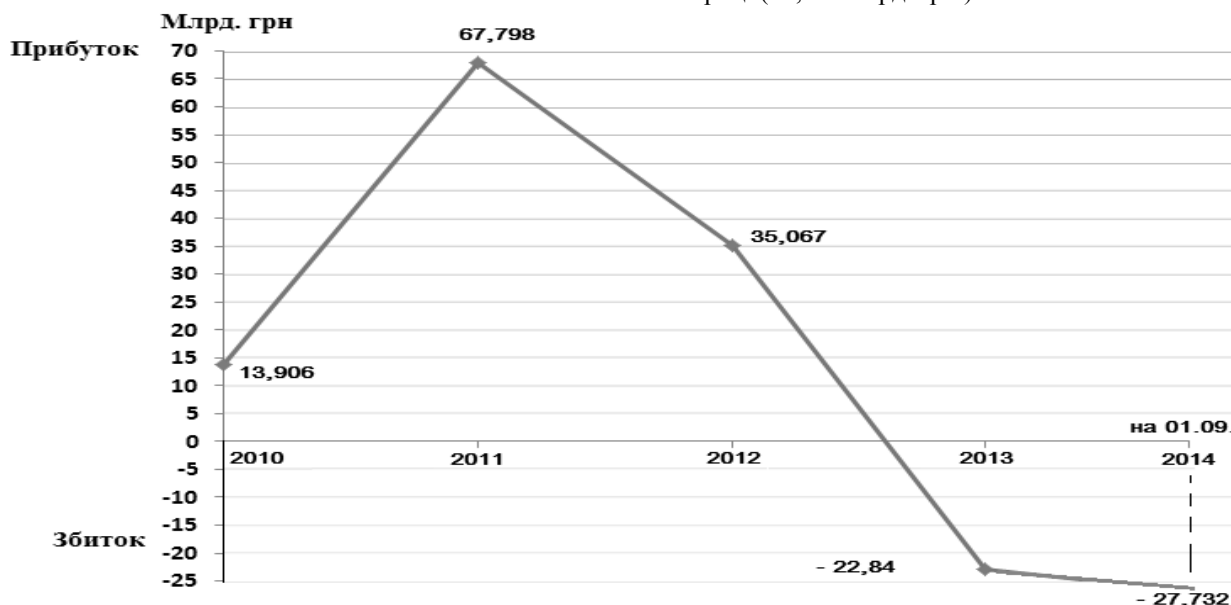

Рис. 3. Динаміка показника чистого прибутку (збитку) підприємств України (без діяльності банків і бюджетних установ) за 2010–2013 роки та станом на 01.09.2014 р., млрд. грн. [9]

У 2012 році зафіксовано спад прибутку підприємств України (без діяльності банків і бюджетних установ) із 67,798 млрд. грн. до 35,067 млрд. грн. У 2013 році зафіксовано збитки підприємств України (без діяльності банків і бюджетних установ) у сумі 22,84 млрд. грн. У грудні 2014 року порівняно з попереднім місяцем та груднем 2013 року індекс промислової продукції становив

відповідно 97,9% та 82,1%, за підсумками січня–грудня 2014 року – 89,3%. У лютому 2015 року порівняно з попереднім місяцем та лютим 2014 року індекс промислової продукції становив відповідно 98,4% та 77,5%, за підсумками січня–лютого 2015 року – 78,3%. [9]

Основна причина падіння промисловості, на нашу думку, – це значне здорожчання енергоносіїв, які

Україна купляє.

Основна причина кризи у банківській сфері, на нашу думку, – це значне падіння курсу гривні по відношенню до долара США.

За даними Міністерства фінансів України станом на 01.03.2015 року у Державному реєстрі банків зареєстровано 151 банк, у тому числі 49 банків, створених за участю іноземного капіталу (32,5 % загальної кількості), серед яких 19 банків – зі 100-відсотковим іноземним капіталом; обсяг статутного капіталу діючих банків склав 179,9 млрд. грн., зменшившись з початку року на 0,1 %. Обсяг статутного капіталу діючих банків станом на 01.01.2015 склав 180,2 млрд. грн., зменшившись за 2014 рік на 2,7 %; частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків склала 32,3 %, зменшившись з початку року на 0,2 відсоткового пункту.

Станом на 01.03.2015 року збиток по банківській системі України склав 74,5 млрд. гривень. Для порівняння: за 2014 рік збиток банківської системи склав 53 млрд. грн., а за 2013 рік було зафіксовано прибуток у сумі 1,4 млрд. грн.

ВИСНОВКИ

Рівень фінансової безпеки України залежить від рівня розвитку економічних та фінансових показників підприємств.

Одним із найголовніших фінансових індикаторів підприємства є показник отриманого прибутку. Максимальний річний прибуток підприємств України (без урахування результатів діяльності банків і бюджетних установ) зафіксовано у 2011 році (67,798 млрд. грн.). Після 2011 року прибуток знижувався і в 2013–2014 роках зафіксовано фінансовий збиток підприємств України. У 2014 році кількість збиткових підприємств збільшилася до 40,1 %.

Збитки великих і середніх підприємств за 2014 рік склали 408,169 млрд грн проти 38,289 млрд грн прибутку на рік раніше.

Збиток по банківській системі України станом на 01.03.2015 р. збільшився у порівнянні із 2014 роком на 21,5 млрд. гривень.

Таким чином, фінансовий стан підприємств України за останні роки значно погіршився, що є реальною загрозою фінансовій безпеці.

Список використаних джерел

1. Жихор О.Б. Обчислення інтегрального показника фінансової безпеки підприємства / О.Б. Жихор, В.О. Гороховатський, А.Ю. Олейнікова // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць. – 2013. – № 2 (15). – С. 166-171.

2. Портнова Г.О. Фінансова безпека підприємств: сучасні погляди щодо сутності та оцінки / Г.О. Портнова, В.М. Антоненко // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2012. – № 1. – С. 345-355.

3. Смірнова Т.О. Фінансова стійкість підприємства / Т.О. Смірнова // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – № 21.11. – С. 196-200.

4. Нечипорук Л.В. Посилення загроз фінансовій безпеці держави в умовах фінансової глобалізації / Л.В. Нечипорук // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – № 1. – 2012. – С. 281–298.

5. Болгар Т.М. Роль фінансової безпеки підприємства в системі антикризового управління / Т.М. Болгар // Електронне наукове видання "Ефективна економіка". ТОВ «ДКС Центр». – № 4. – 2013.

6. Картузов Є.П. Визначення фінансової безпеки підприємства: Поняття, зміст, значення і функціональні аспекти / Є.П. Картузов // Актуальні проблеми економіки. – № 8 (134). – 2012. – С. 172–181.

7. Загарій В.П. Ключові характеристики фінансової безпеки як системи. / В.П. Загарій // Електронне наукове видання "Ефективна економіка". ТОВ «ДКС Центр». – № 3. – 2014.

8. Васильчик С.В. Кадрова безпека підприємства – основа економічного розвитку / С.В. Васильчик, І.Р.Мацюняк // Науковий вісник НЛТУ України: збірник науково-технічних праць. – Львів: РВВ НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.12. – С. 122-128.

9. Діяльність підприємств сфери нефінансових послуг за грудень 2014 року. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <http://www.ukrstat.gov.ua/>

10. Розвиток фінансових ринків. Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс] – Режим доступу – <http://www.me.gov.ua>